

BAJA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Nyilttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ROTHSCILD ZSIGMOND

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár.)

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Csernicsek Imre, Palánka.

A métely.

A szeszes italok mértéktelen fogyasztása, különösen amennyiben a nép nagyobb tömegeiben érezteti hatását, sokat vizsgált probléma.

A szeszes italok mértéktelen élvezetének igen mélyreható befolyása van a népre és bár e jelenség megfigyelése szociológiai, egészségügyi szempontból felette érdekes és tanulságos, az alkoholizmussal, mint tudományos kérdéssel csak az utolsó évtizedben kezdtek foglalkozni. Az orvos, a jogász, a nemzetgazda és a statisztikus egyaránt kiveszi a munkából a maga részét, mindegyik igyekszik a kérdésnek öt érdeklő oldalát alapján megismerni és így csupán idő kérdése, hogy az alkoholizmus tudományos rendszere fölépüljön és ennek nyomában meghátráljon a társadalmi előítélet és beköszöntsön a jobb belátás kora.

A magyarországi alkoholelleanes mozgalom történetében igen becses momentum, hogy a hazánk nagy szellemi újjászületését megelőző időben akadt nem egy felvilágosított férfi,

aki az alkoholizmus ellen nem átalott szívvel-lélekkel sorompóba szállani. Nem mintha párhuzamot vonnánk azonkori és mostani arisztokratáink között, csupán azoknak az időknek a jellemzésére emeljük ki, hogy éppen olyan fenkölt ember, mint báró Wesselényi Miklós, harcolt tollal és szóval az alkoholizmus ellen. Természetesnek fogja tekinteni e vonást báró Wesselényiben mindenki, aki ismeri életrajzát.

Báró Wesselényi Miklós a 40-es években, amikor intra politicam et extra az volt a téma: paraszt maradjon-e paraszt, a szűz vállak és robot világában pálinkával és paraszttal mert foglalkozni és föl merete vetni azt a kérdést, hogy mért hagyjuk mi, urak, a posványban fetengeni a magyar fajnak megbecsülendő elemét, a pórnépet? Szíve elszorult annak a pusztításnak láttára, melyet szeszes italok élvezete okozott az amugy is nyomorgó jobbágyosság soraiban és azzal a lépésével, mely e sorok tulajdonképpeni tárgya, felhasználta a gabona akkori drágaságát nemes célja érdekében: a szeszűzés eltöltésére vagy

legalább korlátozására. Az alábbiakban idézünk néhány kiemelkedőbb passzust abból a vezércikk-sorozatból, mely a Kossuth Lajos be nem vallott szerkesztésében megjelenő Hetilap 1847-iki évfolyamában jelent meg.

»Napról-napra terjed s öregbedik világszerte a meggyőződés, miszerint nemünk szellemi, ugymint anyagi s erkölcsi, ugymint testi jólétének nagyobb mételye s veszélyesebb ellensége nincs a páinkaitalnál. E veszély ellen szociális téren s uralkodások és hatóságok által is tétettek lépések, de korántsem annyi s korántsem oly erélylyel, mint a tárgy fontossága

Konrad János

A szeszűzés elleni nyitott és zárt üvegeket főárjeggyel készítették. A szeszűzés elleni nyitott és zárt üvegeket főárjeggyel készítették. A szeszűzés elleni nyitott és zárt üvegeket főárjeggyel készítették.

100 db 1/2 literes üveg	100 db 1/4 literes üveg	100 db 1/8 literes üveg
100 db 1/2 literes üveg	100 db 1/4 literes üveg	100 db 1/8 literes üveg
100 db 1/2 literes üveg	100 db 1/4 literes üveg	100 db 1/8 literes üveg

KONRAD JÁNOS
Első öngyár esszéküldési árúháza,
Brúx 1253 szám. (Csehszlovákia)

Bünbocsánat.

A falusi plébánia szegényes szobájában fel van gyújtva a viasz-gyertya, de lángja nem lobog vígan, hanem az üdvözítő tövissel koszorúzott képe előtt, ahol a pap és ös édes anyja térdre hulva imádkoznak. Szomorú emlékf nap ez; tíz esztendővel ez előtt, szent karácsony estélyén halva hozták haza a család fenntartóját. Gyilkos golyó terítette le. Ott az erdő tisztásán találták meg vérbefagyva és mikor haza vitték, a csepegő vér piros fonalat hagyott a frissen esett hóban és a piros fonál fekete gyászt hozott az árván maradt családra.

De sok könnye lefolyt a szegény özvegynek, de sokszor vette el a szájától a falatot, míg kicsiny fiát ily nagyra növelte amíg megérhette, hogy árva magzatja pap lett, az isten szolgálója, a béke apostola.

De annak a karácsony estének iszonyu emléket nem törülhetett el, az elmúlt 10 esztendő. Gyászünnepe maradt ez. Imádkoztak. Mint most egy megölt embernek lelki üdvöségeért.

Egy hangos »jó estét kívánok« — zavarta meg buzgó imájukat. Egy gubás paraszt állott a nyitott ajtó mellett, gubájának kifordított szórén, mint ezer gyémánt csillogott a reá fagyott pára; deres szakállá és bajusza élesen kivált a rezes arcból, amit vérpírosra festett a hideg szél.

Megkövetem tisztelendő atyám, kezdte a szót, Varga Tamás az uports járja — de nem tud meghalni az árva feje, amíg a tisztelendő ur meg nem gyóntatja. Nincs neki senkije — magam valék mellette — mert hát szomszéd telkesek vonának — biz én megsajnáltam, láttam, hogy nem tud kiszakadni árva lelke nya-

valyás testéből, amíg tisztelendő atyám ki nem kergeti belőle a gonoszt. Befogtam a gebémet oszt idekocogtunk; jöjjön velem tisztelendő uram, nem messze megyünk, csak amoda az erdő szélére, ott lakik a Varga Tamás, ismeri is tán tisztelendő uram! Nagy gazember vót szegény egész életében, adjon az Isten örök nyugodalmat, kinlódó lelkinek.

A fiatal pap sző nélkül kezébe vette a szent keresztet, szentelt viz tartót, megcsókolta édes anyját, aztán követte a szapora beszédű kis parasztot, ki a hideg éjszakába.

Gyi kedves, gyi Csillag!

Sűrű párat fujva maga körül, megindult a két gebe, porroszkálva vonták a tölgyfátalpat, át a hőmezőn, amoda az erdő felé ahol egy veszni indult lélek vigaszt várt az isten szolgájától. Ott fetrengett hideg kamrájában, rongyokkal betakarva, kemény szalma-ágyán a halálra váit vén bünös. Kintől eltorzult arca vonaglott, mint galván ütése, száján forró nehéz pára ömlött ki, mintha füstje lenne a bent égő pokolnak.

Üregéből kiugró szeme lázasan tapadt az ajtóra, s amiut belépett rajta az isten szolgálója, nagyot rándult a test, kismultak az eltorzult vonások, s a nyitott szájon, párába burkolva röpött ki a sátán, nyögve hagyta oda áldozatát, mikor a szeretet apostola ujaival megérinti a verejtékes barázdás homlokot.

»Hivattál fiam, ime megjelentem!

»Látlak atyám és már is nyugodt vagyok.«

Sok az én bünöm, lelki atyám, sok lopott jószág terheli lelkemet, de ezzel majd csak elszámolok én odafenn. Ilyen kicsinységért biz, ide se fárasztottalak volna ebben a pogány időben.

kívánná. Nem szólok most arról, hogy a pálinkaital az emberi nemet nemzedékről-nemzedékre nyavalyásabbá tevén, mennyire gyengít, fogyaszt s aljasít; arról sem, hogy mennyi bűnre vezet annak mámora s hogy mennyire fullasztja az emberi munkásságot, ipart és takarékoságot a jólét ezen főtényezőit, a korhelyek fertőjébe. A pálinkakóróság neműnknek oly betegsége s ez ital annyi kárt okoz, miként óhajtható s mint a fejlődő ész s erkölcsi érzet postulatuma reménylhető is azon idő, melyben a pálinkafőzés nem a gabona szűkítés s ez által szükség előidézhető céljából, hanem mivel ezen ital aljasít, nyomort terjeszt s bünt táplál, előbb terhes adó által kevesített s később annyira korlátoltatni fog, miszerint csak a gyárak s egyéb iparágak számára vegytanban, gyógyszerekhez, világításra, iparcikkre előállítására stb. szükséges szesz fog készíttetni.

HIREK.

Gyenge termés kilátás. A miniszterhez beérkezett májusi jelentések szerint az idei termés sokkal gyengébb lesz a múlt événél. A jelentések alapján tett számítások szerint az ország buza termése 30 millió métermázsára tehető. Tavaly 53 millió métermázsára termett és így 23 millió mázsa buzával lesz kevesebb az idén, a mi 9 forintos ár mellett is négyszázmillió koronával kevesebb bevételt jelent a magyar gazdák zsebében. — Hát ez nagy baj; nagy drágaság előjele tehát, ha csak az egyéb gabonafélék és más termények ki nem pótolják a búza okozta veszteséget.

Kivándorlási ankét. A folyton növekvő kivándorlás és munkáshiány okainak és orvosszereinek gyakorlati megvilágítására a magyar gyáriparosok országos szövet-

sége Budapesten junius 19-én és a következő napokon országos ankétet rendez.

Sok a hal. Az ideai hosszú árvíz arra volt jó, hogy tartama alatt a halak szaporodhattak. Aki figyelemmel kísérte az árterek csekélyebb vizeit, tapasztalhatta, hogy ott millió számra nyüzsgenek az apró halavások. Most már majd meglátjuk mit tud a »bács-tiszai halászati társulat.« — Meg tudja-e védeni a halakat vagy pedig csak akkor törődnek a hallal: midőn bográcsba van és jó ó-borral öblögetik a hal utját.

»Egészségügy.« Fodor G. Géza, Szék. főv. központi fertőtlenítő tiszt, az Orsz. Közcg. Egyesület tagja, egy valóban hiányt pótoló szaklapot adott ki, »Egészségügyi« címen. A lap minden hó 15-jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 5 K, félévre 2 K 50 f. Községek, orvosok, állatorvosok, az O. K. E. tagjai, körök, vendéglők, kávéházak és iskolák felét fizetik. — Kiadóhivatal: Budapest, IX. Gyáli-ut 3. — Programjában a többek között ezeket írja: A felvilágosultság terjesztésével s az észszerűség fegyvereinek ismertetésével akarunk résztvenni a nagy munkában: szenvedő embertársainkat megóvni az elpusztulástól, mert, ha ez egy ország igénye, úgy szeretett magyar hazánk az, melynek legnagyobb szüksége van és lesz minden szülőttjére. Különösen egyik főcélunkat képezi pedig előfizetőinket a fertőzéstől való óvakodásra kioktatni. — Közöl továbbá több tanulságos cikket első rendű szakírók tollából. A csinosan kiállított lap 12 oldalra terjed. Tessék mutatványszámot kérni.

Nagy kor. Mult héten temették el Öbecsének legöregebb asszonyát, ki kerekszám 100 évet élt. Labancz Rózanak hívták az agg asszonyt, akit

Öbecse egész közönsége kísért a temetőbe.

Fürdőépítés. Ujvidék város tanácsa f. é. május 25-én árlejtest tartott a városi gyógy- és gőzfürdő munkálataira. A beérkezett ajánlatok felett még nem történt döntés.

Téglagyár felépítésére keresnek vállalkozót Wolff Antal és társai téglagyárosok. Az építési tervek megtekinthetők Brandt Antal kereskedőnél Gádonon, (Gákova) hol az építésre vonatkozó mindenemű felvilágosítás nyerhető és az építkezési szerződés is megköthető.

A szerb templom renoválása Szabadkán A görög keleti vallású polgárság templomát renováltatni óhajtja és erre a célra hatvan ezer koronát irányzott elő az egyházközség. Egyben a városi tanácshoz azon kéréssel fordultak, hogy némi segílyt utaljon ki a renoválás költségeire.

— **Orvosi körökben** rég ismert tény, hogy a »Ferenc József keserűviz« valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferenc József keserűvizet.«

Aki Budapestre jön, okvetlen ide megy!

ÁMOR NAGY kávéház
(ezelőtt Beliczay)
Budapest, Nagymező-utca 7. sz.
Tulajdonos:
KANCZLER GYULA.
Naponta
Kis Parádi Náczi
hires szólista
teljes zenekara
hangversenyez.
Minden idegen nézze meg!

Budapest látványossága!
Gyönyörű látványosság!

De van egy vétkem, amit nem tudok elvinni magammal, a másvilágra, amíg te fel nem oldozol. Ha te megbocsátasz, tudom, hogy megbocsát az a legfőbb bíró is, akihez utban vagyok.

»Megöltem egy embert. Hej a sok vétek közül, amit elkövettem, egy sem égeti úgy a lelkemet, mint ez. Tíz esztendővel ezelőtt esett meg a dolog, éppen karácsony estéjén. Az erdő tisztán cipekedtem egy lelőtt szarvassal — mert hát akkoriban vadász voltam — kellett az a vad, abból tápláltam a feleségemet, az adott volna karácsonyra kenyert a házhoz. De az emberek törvényt szabtak, hogy szegény embernek nem elejteni az erdő vadját, — pedig az Uristen, tudom, azért népesítette meg vele az erdőt, mezőt, hogy a szegénynek is legyen egy kis tápláléka.

No de az urak másképp csinálták, törvényt szabtak rája, engem is megfogott a törvény, hogy ott vesződtem az elejtett vaddal, rám esett az erdősz!

Ugy jött oda, hogy észre se vettem, mintha csak a földből nőtt volna ki. Egyenesen a puskámat kérte, hogy is ne, mélt nem kérte egybe az életemet, hisz a puskám volt akkor az életem. Hát nem adtam. Akkor rám kiállott, másodsor is kérte — harmadsor se adtam. Fogta a puskáját, golyó vett, — de én gyorsabb voltam. Nálam is volt puská, egy golyó még benne; annak a párja, a mi a szarvast leterítette. Céloztam. Lőttem. Menten lebukott ott, egy álló helyében. Kiömlő vére összevegyült a vad vérevel, szépen megfértek ott egymás mellett. A szarvast nem hagytam ott, haza vittem, tisztelendő uram, beteg volt az asszonyom, kenyér kellett neki. Hogy meg-

öltem egy embert, sose tudta meg senki, magamnak is az volt eddig a biztatóm, hogy nem is öltem én meg, csak védtem magamat. Most mikor érzem, hogy rövidesen találkozni fogok vele, nem merek eléje kerülni, amíg tisztelendő atyám fel nem oldoz, mert hát az az ember, akit megöltem, a tisztelendő atyám édes apja volt.

Mintha csak az elkárhözottból kiűzött sátn, egy szempillantás alatt a gyónatót szállotta volna el, úgy torzultak el arca vonásai, megrándult a teste és a keresztet tartó kéz felemelkedék, hogy egyetlen csapással szétzuza a koponyáját annak, aki őt oly árvává tette. De az utolsó percben rá esett tekintete a keresztre feszített üdvözítő vérző sebeire, aki születte, élt és meghalt, hogy életével, halála árán megváltsa a világot. Sújtól karja lehanyatlott a gyilkos verejtékes homlokára, s gyengén belocsolta a megszentelt vizet.

És az a nyomorult ott a szalmaágyon úgy érezte magát, mintha ez a pár vízcsepp eloltotta volna a lelkében lángoló poklot.

Végtelen az Ur irgalma s kedves előtte a megtért bűnös. Legyen ő teveled s bocsásson meg néked, miként én is megbocsátok.

Kiszakadt a lélek, megtért a vén bűnös.

Mikor a fiatal pap kilépett a rozoga ajtón, a téli éjszakába, megkondult a harang kicsiny falujában, első harangoztak éjjeli misére. Megszületteit a megváltó. A pap pedig felnézett az égre, melynek azurboltozatján milliónyi csillag reszkető fényével dicsérte az Urat, lelki szemével ott látta magát az Ur zsámolyánál.

A bajai kórház igazgatója. Városi kórháznak dr. Ladányi Mór igazgató főorvos lemondása folytán megürrült igazgatói állásra Ambrozovics főispán dr. Róna Dezső bajai gyakorló orvost nevezte ki.

Eljegyzés. Vincze László Nagykanizsáról eljegyezte Türkl Vilánt Baján.

A bank milliós főnyereménye körül — mint már hírül adtuk, újabb bonyodalmat okozott Eckert Antal bajai virágkereskedő panasza, amely szerint az ő jelzalog sorsjegye ütötte meg a főnyereményt, a sorsjegyet azonban kicserélték minek folytán az egymillió korona Eckert Antalt illetné meg. Eckert Antal előbb az iparhatóság közbenjárását vette igénybe majd azonban Forró Felix budapesti ügyvéd útján 1907. évi június hó 1-én bünvádi feljelentést adott be a szabadkai királyi ügyészségnél ismeretlen tettesek ellen. A följelentés folytán dr. Winkler ügyész Bajára érkezett és megkezdte a nyomozást, mely előreláthatólag több napot vesz igénybe. Eddig Sziklay Illés, Eckert Antal, Eckert Antalné, Eckert Etelka és Mándics Matild tanuk hallgattattak ki. A sértett jogi képviselője a nyomozás alatt szintén itt tartozkodik. A kir. ügyész megvizsgálta a bank helyiségében a részletügyekről vezetett könyveket és feljegyzéseket.

Uj templom. A bajai ág. ev. hitközség elhatározta, hogy új templomot építtet és azt toronnyal építteti.

Temetés. Nagy részvétellel temették szerdán délután Geiringer Miksát, a Geiringer és Berger cég tagját. Az elhunyt köztiszteletnek és közbecsülésnek örvendő kereskedő volt.

A közigazgatási bizottság Baján, e havi ülését június 12-én d. e. 11 órakor tartja. Ugyanakkor lesz a baja—szabadkai vasut elsőrangusításának tárgyalása illetve bejárása.

A kalocsai érsek Bajára jövetelét nagy ünnepséggel várja Baja város lakossága. Az egyházi f. hó 18-án délután 3 óra 25 perckor érkezik Bajára. Méltó, ünnepies fogadtatása érdekében nagyban tolnak az előmunkálatok.

Az állami ménék selejtezése. A földművelésügyi miniszter az ország valamennyi jötenyészítő bizottságot értesítette, hogy az összes méntelepeken a ménék selejtezést kitzúzte. Beján július hó 2-án lesz. A ki-selejtezett ménéket a helyszínen mindjárt el is adják.

Uj megállóhely. A baja—zombor—ujvidéki h. é. vasútvonalon Gádor és Órszállás állomások közt fekvő 13. sz. őrháznál Körtés elnevezéssel feltételes megállóhely létesített, ahol a személyszállító vonatok a menetrendkönyvekben feltüntetett időben folyó évi június hó 1-től kezdve meg fognak állni, ha ott fel- vagy leszálló utasok jelentkeznek.

Vizbefült. Maskál Rudolf 71 éves házaló szombaton este beleesett a Sugovicába és befült. Holttestét vasárnap reggel fogták ki.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

12811
ächer Rudolf és Melichár Ferenc,
 a **Johnston Harvester Co., Batavia**
 Magyarországi kizárólagos képviselői
 Budapest, VI., Nagymező-utca 68.
 Árajánlattal készséggel szolgálnak.

SCHWARZ GY.

PALANKA, Hauptgasse Franz'sche Hause.

Nagy raktár :

női, férfi és
 gyermek fehérnemű-
 árukból

továbbá

cipőárúkból nagy
 választék.

Grosses Lager :

Damen, Herren
 u. Kinder-wäsche

ferner

grosse Auswahl
 Schuh-Waaren.

Der Mensch und die Erde

Die Gewinnung und Verwertung der Schätze der Erde
 Von Hans Kraemer in Verbindung mit mehr als 40 der hervorragendsten Fachmänner
Reichillustriertes Monumentalwerk
Hauptabschnitte: Der Mensch und die Tiere — Der Mensch und die Pflanzen — Der Mensch und die Mineralien — Der Mensch und das Feuer — Der Mensch und das Wasser

ca. 4000 schwarze und bunte Illustrationen
 Beilagen in neuem System der Darstelllung
 Auf den Ergebnissen der wissenschaftlichen Forschung aufbaut, erschließt das fesselnd und leicht verständlich geschriebene Werk ein in ähnlicher Form bisher noch niemals behandeltes Gebiet:

Die Erde und ihre Schätze im Dienste der Menschheit
 Das Programm umfaßt also die Beziehungen des Menschen zu den gesamten Produkten der Erde. Was die Erde auf ihrer Oberfläche trägt, was sie im Innern birgt, was sie im steten Wechsel täglich aufs neue hervorbringt, und was der Mensch aus diesen in reicher Fülle gebotenen Schätzen zu schaffen vermag, wird in meisterhaft abgefaßter, reichillustrierter Darstellung zusammengestellt zu einem köstlichen Bild der praktischen Arbeit des Menschen von der Erzeiit bis zur Gegenwart.

Zu bestehen durch jede Buchhandlung In Ganzleder-Prachtbänden à 18 Mark. Auch gegen bequeme Teilzahlungen
 Berlin W. 57 Deutsches Verlagehaus Bong & Co.

